

Konkretizáciu výhrad k súčasnej podobe návrhu zákona:

Všeobecne k zákonu a spôsobu jeho prípravy

- Aktuálna podoba zákona obsahuje množstvo zmien oproti verzii z medzirezortného pripomienkového konania, pričom tieto zmeny, ich účel a dôsledky neboli doteraz v odborných fórach venovaných informatizácii verejnej správy prezentované. Vzhľadom na rozsah zmien sme presvedčení, že **by predkladateľ mal pripomienkové konanie zopakovať**.
 - Filozofia návrhu zákona po zapracovaní pripomienok vznesených v rámci medzirezortného pripomienkového konania nebola zmenená tak zásadne, aby si vyžiadala jeho opätovné predloženie na medzirezortné pripomienkové konanie.
- Ministerstvo vnútra stále nevypracovalo **žiadnu detailnejšiu analýzu, aké celkové náklady budú spojené s prechodom na nové identifikátory**. Pritom ide o náklady verejnej správy, aj privátnej sféry. Taktiež chýba cielená **analýza dopadov na podnikateľské prostredie**. Bez takýchto analýz je pritom nemožné seriózne zvažovať, či sa prechod vôbec „oplatí“. Chýbajúce analýzy vyčíta predkladateľovi zákona aj Komisia pre posudzovanie vybraných vplyvov z PPK. Pre porovnanie Ministerstvo zdravotníctva SR vyčíslilo, že **iba spotrebovaný pracovný čas na vpísanie nových BIFO identifikátorov do zdravotnej dokumentácie bude pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti znamenať náklady na úrovni 3,8 mil. Eur**. Z tohto príkladu vidíme doteraz prezentované odhady na úrovni celkových nákladov 250 mil. Eur za skôr konzervatívne.
 - Oba rozpory boli odstránené na hospodárskej a sociálnej rade. Pre zdravotníkov je tu hlavne ehealth a nie manuálne vpisovanie.
 - Privátna sféra je dynamická, odhadnúť sa nedá, podporujeme ich elektronizáciu integráciou na RFO
 - Metodika tvorby takýchto analýz nám nie je známa, nevideli sme ju ani pri opendata, GDPR, či iných témach
 - Dôležité je povedať, že prechodné 10 ročné obdobie je dostatočne dlhé na to, aby sa prirodzene zmeny zapracovali do IS a to rešpektujúc životný cyklus informačných systémov (pri tvorbe koncepcie nákupu v IT

zástupcovia SD operovali výrazne nižším počtom rokov životného cyklu IS)

- Počas celého MPK sme sa nestretli so sumou 250 mil. EUR, nikto doposiaľ neprezentoval výpočet tohto čísla
- Hoci ide o zásadnú zmenu týkajúcu sa informatizácie verejnej správy, Ministerstvo vnútra SR **o tomto zákone mimoriadne nedostatočne komunikuje v príslušných odborných fórach.** Návrh zákona ani raz nebol predmetom rokovania v pracovných skupinách pre strategické priority NKIVS zriadené na ÚPVII, dokonca nám ani nebolo zaslané vyhodnotenie rozporového konania a nepoznáme ani stanovisko ÚPVII ako gestora informatizácie VS, alebo ÚOOÚ. K zákonu nebol vypracovaný ani legislatívny zámer.
 - Pracovné skupiny vznikli až v rokoch 2016/2017 kedy bol projekt už technicky zrealizovaný
 - Vyhodnotenie MPK je verejne dostupné na portáli otvorenej vlády od 16. 9. 2019
 - Na margo komunikácie: téma bola prezentovaná prvý krát už v roku 2007, následne 12.11.2014, 21.01.2015 - MPSVaR, 10.02.2015 - ÚPVS, 21.5.2015 – ITAPA, okrem toho bola ešte záverečná konferencia projektu OPIS 2016
- **Návrh zákona mal byť a nebol prerokovaný v Rade vlády SR pre digitalizáciu verejnej správy** a jednotný digitálny trh v zmysle jej štatútu Článok 3 bod 2 a Článok 5 bod 3. Týmto bol štatút Rady vlády porušený. Tento stav vnímame ako snahu účelovo obísť Radu vlády, keďže v iných poradných orgánoch vlády materiál prerokovaný bol.
 - Zo štatútu priamo nevyplýva povinnosť pre predkladateľa
 - Materiál bol prerokovaný v iných poradných orgánoch vlády na základe plánu práce konkrétneho poradného orgánu, ktorý je vypracovaný na základe plánu legislatívnych úloh vlády, teda na základe jeho vyžiadania, a ktorý je predkladateľovi zasielaný na začiatku každého roku
- V zákone sú na viacerých miestach zvlášťne **ustanovenia s nejasným cieľom, ktorých reálny dopad sa nedá vopred odhadovať.** Napr. podľa §15 ods.2 je „každý“ povinný poskytnúť Ministerstvu vnútra SR súčinnosť ktorú bude pri plnení zákona potrebovať. Takáto povinnosť nie je pritom v podobných zákonoch bežná a jej zmysel nie je ani vysvetlený v dôvodovej správe.
 - Ide o vyslovene technickú záležitosť, ktorú sme už aplikovali pri zákone o RFO a spočíva v súčinnosti pri riešení nezrovnalostí

K plánu vytvoriť špeciálne tzv. sektorové identifikátory

- Tvrdenie Ministerstva vnútra SR, **že zavedenie sektorových identifikátorov zvýši bezpečnosť údajov považujeme za úplne nepravdivé**. Najlepšie túto skutočnosť ilustruje fakt, že dnes používané **rodné čísla zostanú v informačných systémoch zapísané natrvalo**, čiže „prepojiť databázy“ sa bude dať vždy cez rodné čísla.
 - Zavedenie SIFO znižuje riziko a predchádza neoprávnenému zberu a spájaniu údajov
 - RČ zostanú iba ako historické dáta v RFO, ostatné OVM stratia nárok RČ uchovávať podľa zákona
- V súčasnosti nie je známy orgán verejnej moci, ktorý by deklaroval že bez zavedenia nových sektorových identifikátorov nedokáže zaistiť bezpečnosť svojich informačných systémov. Naopak, vo všetkých prípadoch kedy sme s úradmi na túto tému komunikovali, odpoveď bola že **už v súčasnosti je úroveň bezpečnosti zaistená dostatočne (bez sektorových identifikátorov)**.
 - Toto tvrdenie je prinajmenšom trúfalé. Napríklad podľa šéfa kybernetickej bezpečnosti ÚPVII nemá v odbornej rovine štát na výber a SIFO by sa malo zaviesť.
- V súčasnej podobe zákon zavádza „dobrovoľnú povinnosť“ používať sektorové identifikátory – pre tie úrady, ktoré o to sami požiadajú. Ak by takýto prípad nastal, sme presvedčení že bude možné realizovať opatrenia iba v rámci príslušného úradu (bez potreby sektorových identifikátorov, nového zákona, registra...), ktoré budú mať **rovnaký efekt a súčasne budú menej nákladné**.
 - Takáto analýza nám doposiaľ predložená nebola a pravdepodobne ani neexistuje. Stále trváme na tom, že SIFO znižuje riziko a predchádza neoprávnenému zberu a spájaniu údajov
- Hlavným zmyslom zavedenia sektorových identifikátorov má byť zákaz používania bezvýznamových identifikátorov v príslušných systémoch. Opak je však pravdou, **bezvýznamové identifikátory budú prítomné na dokladoch, mnohých listinách (a ich kópii prenesenej do IS), v každom elektronickom podpise a na ďalších miestach** (viď. §5 ods. 3 a 4).

- Takto získané BIFO sa nebude ukladať v štruktúrovanej podobe v relačných alebo iných databázach. Čiže nebude použiteľné na to, čo tu je naznačené.
- Ak aj žiadne úrady nebudú využívať sektorové identifikátory, **nový register a súvisiaca infraštruktúra navrhovaná zákonom bude musieť byť prevádzkovaná „navždy“**, a bude potrebné ju s nemalými nákladmi udržiavať.
 - Register ale nie je len o SIFO. SIFO sa generuje v konverznom module, ktorý sa vytvorí v rámci zavedenia SIFO. Reálne sa bavíme o jednej funkcionalite z viacerých.
- Práca so sektorovými identifikátormi bude **technicky komplikovaná, čo vytvára vysoké riziko problémov**, napr. v dôsledku zlyhania jedného komponentu nebudú údaje dostupné a úrad s nimi nebude môcť pracovať až do odstránenia problému.
 - A preto je systém navrhnutý v bezvýpadkovej prevádzke. Okrem toho, popisovaný problém môže vzniknúť iba v prípade, keby klientsky pracovník vyžadoval na priehradke online dáta z iného OVM. A to sa v praxi nedeje online ale na backoffice.

K plánu náhrady rodných čísel bezvýznamovým identifikátorom

- Dávame do pozornosti, že na účely technickej identifikácie fyzickej osoby v informačných systémoch verejnej správy **už v súčasnosti v registri fyzických osôb existuje unikátny údaj „počítačové číslo osoby“ (PČO)**, ktoré MV SR takto aj používa.
 - PČO je identifikátor MVSR a vôbec nezapadá do tohto kontextu, nespĺňa požiadavky na BIFO, SIFO, či JIFO.
- Za pravdivý nemôžeme považovať ani v dôvodovej správe prezentovaný názor, že „v roku 2053 sa vyčerpajú všetky možné varianty“ rodného čísla. Zo všetkých možných kombinácií rodných čísel totiž doteraz bolo vyčerpané iba menšie množstvo. V každom roku je súčasným systémom možné prideliť spolu cca. 660 tisíc rodných čísel. Najväčší počet novonarodených obyvateľov bol v r. 1979 – cca. 100 tisíc a v súčasnosti je to menej ako 58 tisíc novonarodených obyvateľov za rok. To znamená, že **aj bez zmeny mechanizmu prideliť rodných čísel je možné každému novonarodenému obyvateľovi prideliť**

unikátne rodné číslo aj pre viaceré roky ktoré majú rovnaké posledné dvojčísle. Napr. z valídnych kombinácií rodných čísel v tvare 79XXYY/ZZZZ bolo v roku 1979 použitých iba cca. 100 tisíc čísel, viac ako pol milióna kombinácií zostáva „voľných“, preto v roku 2079 môžu byť používané ďalej a vzhľadom na očakávaný počet novonarodených obyvateľov v tomto roku ich bude úplný dostatok. (Pre úplnosť uvádzame, že tento prepočet by bolo treba overiť na úrovni dní, nie rokov, avšak v tejto granularite nie sú údaje dostupné.)

- Smerodajný je iba JEDEN DEŇ. Takže celá popísaná teória je nesprávna.
 - Okrem toho, problém, ktorý tento zákon rieši je popísaný v prezentácii
 - Ak by kedykoľvek v súčasnom systéme nastal jeden deň, kedy by sa muselo prideliť viac ako 909 RČ pre mužov alebo pre ženy, nastane problém, nedá sa to. RČ sa neprideliť iba narodeným deťom ale napríklad aj cudzincom, azylantom.
- Aj ak by nový „bezvýznamový identifikátor“ bol zavedený, **prevádzkovať len za účelom jeho evidencie nový register** (viď. §4) **pokladáme za veľmi neekonomické.**
 - Účelom registra nie je iba evidencia ale aj generovanie identifikátorov.
- Dlhodobu kriticky hodnotíme zámer prideľovať nové bezvýznamové identifikátory ako náhodné desaťmiestne číslo (viď. §3 písm. a)). Takto **identifikátory budú pre ľudí veľmi ťažko zapamätateľné a môžu byť napr. v tvare pripomínajúcim rodné číslo, z čoho bude vznikať veľké riziko ich zámeny.**
 - Číslo musí byť deliteľné 11
 - Algoritmus je nastavený tak, že sa generované BIFO nebude podobáť na RČ
 - Počas prechodného obdobia bude mať aj RČ aj BIFO samostatnú kolónku na doklade. V rámci projektu bol spracovaný bezpečnostný projekt, ktorý na takúto možnosť nepoukazuje.